

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ

Кафедра Логістичне управління та безпека руху на транспорті

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан/директор
ННІ транспорту і будівництва
Кузьменко С.В.

“ ” 20 р

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1.1.04 ОХОРОНА ПРАЦІ В ГАЛУЗІ

(шифр і назва навчальної дисципліни)

Ступінь вищої освіти магістр

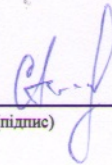
(бакалавр, магістр)

Факультет/інститут (назва інституту, факультету)	Галузь знань (шифр і назва галузі знань)	Спеціальність (шифр і назва спеціальності)	Освітня програма (назва освітньої програми)
ННІ транспорту і будівництва	27 – Транспорт	273 – Залізничний транспорт	Інтероперабельність і безпека на залізничному транспорті

Розробники: Клюєв С.О., доцент кафедри ЛУБРТ, к.т.н., доц.

(прізвище та ініціали, посади, науковий ступінь та вчене звання)

(підпис)

(прізвище та ініціали, посади, науковий ступінь та вчене звання)

(підпис)

(прізвище та ініціали, посади, науковий ступінь та вчене звання)

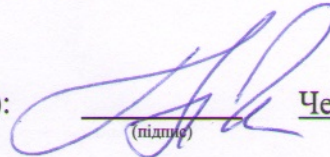
(підпис)

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри (предметної комісії):
логістичного управління та безпеки руху на транспорті

(назва кафедри)

Протокол № 2 від «10» вересня 2020 р.

Завідувач кафедри (голова предметної комісії):

(підпис)

Чернецька-Білецька Н.Б.

(прізвище та ініціали)

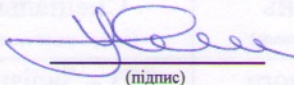
Схвалено методичною комісією факультету/інституту:

Навчально-наукового інституту транспорту і будівництва

(назва факультету/інституту)

Протокол № 1 від «23» 09 2020 року

Голова методичної комісії:

(підпис)

(Уваров П. С.)

(прізвище та ініціали)

Анотація навчального курсу

Цілі вивчення курсу:	<p>Формування у майбутніх фахівців (магістрів) умінь та компетенцій для забезпечення ефективного управління охороною праці та поліпшення умов праці з урахуванням досягнень науково-технічного прогресу та міжнародного досвіду, а також в усвідомленні нерозривної єдності успішної професійної діяльності з обов'язковим дотриманням усіх вимог безпеки праці в транспортній системі залізничного транспорту.</p> <p>Мета лекційних занять – вивчення основ забезпечення гарантії збереження здоров'я і працездатності працівників у виробничих умовах на залізничному транспорті через ефективне управління охороною праці та формування відповідальності у посадових осіб і фахівців за колективну та власну безпеку.</p> <p>Мета проведення практичних занять: закріплення теоретичних знань, отримання практичних навичок з питань охорони праці на залізничному транспорті.</p> <p>Мета виконання самостійної роботи – закріплення теоретичних знань і практичних навичок, поглиблене вивчення окремих розділів дисципліни. Самостійна робота студента включає вивчення лекційного матеріалу, підготовку до практичних занять, для студентів заочної форми навчання підготовку реферата за вибраною темою.</p>
Результати навчання:	<p><i>Знати</i> про управління діями щодо запобігання виникненню нещасних випадків, професійних захворювань та аварій на виробництві; розробку і впровадження безпечних технологій, вибір оптимальних умов і режимів праці, проектування зразків техніки і робочих місць на основі сучасних технологічних та наукових досягнень в галузі охорони праці.</p> <p><i>Мати</i> уявлення про застосування сучасних методів дослідження і аналізу ризиків, загроз і небезпек на робочих місцях та виробничих об'єктах; впровадження організаційних і технічних заходів з метою поліпшення безпеки праці.</p> <p><i>Вміти</i> враховувати положення законодавчих та нормативно-правових актів з охорони праці при виконанні виробничих та управлінських функцій; організувати діяльність виробничого колективу з обов'язковим урахуванням вимог охорони праці; надати допомогу та консультації працівників з практичних питань безпеки праці.</p>
Передумови до початку вивчення:	<p>Базове розуміння фізики, математики, безпеки життєдіяльності та основ охорони праці, базове знання основ теорії надійності, а також обізнаність в питаннях аналізу технічних рішень. Проблемне поле дисципліни знаходиться у межах тематики інших дисциплін освітньої програми «Інтероперабельність і безпека на залізничному транспорті» спеціальності 273 «Залізничний транспорт», а саме: «Цивільний захист», «Кваліфікаційна робота», «Переддипломна практика з відривом від теоретичного навчання», «Принцип інтероперабельності та його використання в різних видах транспорту».</p>

Мета курсу (набуті компетентності)

Вивчення курсу забезпечує набуття здобувачем вищої освіти наступних компетентностей:

- Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності;
- Здатність розуміти і враховувати соціальні, екологічні, етичні, економічні та комерційні міркування, що впливають на реалізацію технічних рішень стосовно об'єктів та систем залізничного транспорту;
- Здатність демонструвати розуміння правових рамок, що мають відношення до функціонування об'єктів та систем залізничного транспорту України, зокрема питання персоналу, здоров'я, безпеки і ризику (у тому числі екологічного ризику);
- Здатність демонструвати широке розуміння проблем якості об'єктів та систем залізничного транспорту;
- Здатність проводити роботи з підготовки виробництва, враховуючи ризики при плануванні або впровадженні технологічних процесів на об'єктах та системах залізничного транспорту;
- Здатність використовувати закони й принципи інженерії за спеціалізацією, математичний апарат високого рівня для проектування, конструювання, виробництва, монтажу, експлуатації, технічного обслуговування, відновлення та утилізації об'єктів та систем залізничного транспорту.

Структура курсу

№	Тема	Години (Л/ПЗ/СР)	Стислий зміст	Інструменти і завдання
1.	Система управління охороною праці в галузі залізничного транспорту.	4/2/6	(СУОПГ) як складова системи управління охороною праці в державі та системи управління функціонуванням галузі в цілому. Елементи системи управління охороною праці, міжнародний стандарт OHSAS 18001:2007.	Обговорення Поточне опитування
2.	Проблеми фізіології, гігієни праці та виробничої санітарії в галузі.	4/2/6	Аналіз умов праці в галузі за показниками шкідливості та небезпечності чинників виробничого середовища, важкості та напруженості процесу. Методичний підхід до визначення гігієнічного класу робіт за показниками шкідливості та небезпечності чинників виробничого середовища, важкості та напруженості трудового процесу.	Обговорення Поточне опитування
3.	Проблеми профілактики виробничого травматизму і профзахворювань в галузі.	3/2/6	Аналіз виробничого травматизму в галузі за окремими чинниками (професіями, віком тощо). Соціально-економічні наслідки виробничого травматизму.	Обговорення Поточне опитування
4.	Основні заходи пожежної профілактики на об'єктах залізничного транспорту.	3/1/6	Актуальність питань пожежної безпеки в галузі. Фактори пожежної небезпеки, їх особливості та пожежонебезпечні властивості.	Демонстрація матеріалів Поточне опитування

Рекомендована література

Основні законодавчі та нормативно-правові акти.

1. Закон України «Про охорону праці» №229-IV від 21 листопада 2002 р.(Зміни та доп. внесені у ЗУ від 25.11.2003 № 1331-IV, від 27.11.2003 № 1344-IV, від 23.12.2004 № 2285-IV, від 25.03.2005 № 2505-IV).
2. Закон України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності», №1105-XIV від 23.09.99.
3. Закон України «О внесенні змін до «Закону України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності» від 23.02.2007 г. № 117-V. Закон України «Основи законодавства України про охорону здоров'я» № 2802-XII від 19.11.92 (редакція станом на 18.10.2012 року).
4. Закон України «Про пожежну безпеку» № 3747-XII від 17.12.93 (редакція станом на 19.11.2012 року).
5. Закон України «Про використання ядерної енергії та радіаційну безпеку» № 40/95-ВР від 08.02.95 (редакція станом на 13.06.2012 року).
6. Закон України «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення» № 4005-XII від 24.02.94 (редакція станом на 04.11.2012 року).
7. Закон України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» № 107-VI (107-17) від 28.12.2007 (редакція станом на 19.11.2012 року).
8. Закон України «Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності» із змінами і доповненнями, внесеними Законами України від 15 грудня 2009 року N 1759-VI, від 11 лютого 2010 року N 1869-VI. «Кодекс законів про працю України» N 322-VIII від 10.12.71 (редакція станом на 13.06.2012 року).
9. Порядок проведення розслідування та ведення обліку нещасних випадків, професійних захворювань і аварій на виробництві. Пост. КМУ № 1232 від 30.11.11 (зі змінами від 05.09.2012).
10. НПАОП 0.004.12-05 «Типове положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці». Наказ Держнаглядохоронпраці від 26.01.2005 р. № 15(зі змінами від 16 листопада 2007 року N 273).
11. НПАОП 0.00-4.09-07. Типове положення про комісію з питань охорони праці підприємства.
12. ДНАОП 0.00-4.11-07. Типове положення про роботу уповноважених найманими працівниками осіб з питань охорони праці.

Базова література

- 13.Протоєрейський О. С, Запорожець О. І. Охорона праці в галузі: Навч. посіб. – К.: Книжкове вид-во НАУ, 2005. – 268 с.
- 14.Катренко Л.А., Кіт Ю.В., Пістун І. П. Охорона праці. Курс лекцій. Практикум: Навч. посіб. Суми: Університетська книга, 2009. – 540 с.
- 15.Голубенко О.Л., Касьянов М.А., Гунченко О.М., Кожин В.М., Медяник В.О., Сало В.І., Гапонов В.В. Охорона праці у машинобудівному виробництві: Підручник /– Луганськ: Вид-во СНУ ім. В.Даля, 2010. – 456 с.
- 16.Гогіташвілі Г. Г., Карчевські Є.-Т., Лапін В. М. Управління охороною праці та ризиком за міжнародними стандартами: Навч. посіб. – К.: Знання, 2007. – 367 с.

Допоміжна література

17. ДСТУ 2867-94. Шум. Методи оцінювання виробничого шумового навантаження.

18. ДСТУ 7237:2011. ССБП. Електробезпека. Загальні вимоги та номенклатура видів захисту.
19. ПУЕ:2009 (зі змінами від 31.03.2011 року N 36).
20. ДСанПіН 3.3.2.007-1998 Державні санітарні правила і норми роботи з візуальними дисплейними терміналами електронно-обчислювальних машин.
21. НПАОП 0.00-1.28-10 Правила охорони праці під час експлуатації електронно-обчислювальних машин. Наказ Держгірпромнагляду від 26.03.2010р. № 65.
22. ДСТУ 2272:2006. ССБП. Пожежна безпека. Терміни та визначення основних понять.
23. ДБН В.2.5-28-2006 «Природне і штучне освітлення».
24. ДСанПіН 3.3.6.096-2002 Державні санітарні норми і правила при роботі з джерелами електромагнітних полів.
25. ДСН 3.3.6.042-99 Санітарні норми мікроклімату виробничих приміщень.
26. ДСН 3.3.6.037-99 Санітарні норми виробничого шуму, ультразвуку та інфразвуку.
27. ДСН 3.3.6.039-99 Державні санітарні норми виробничої загальної та локальної вібрації.
28. НПАОП 0.00-8.24-05 «Перелік робіт з підвищеною небезпекою». Наказ Держнаглядохоронпраці від 26.01.2005 р. № 15.
29. ДСТУ 2293-99 «Охорона праці. Терміни та визначення основних понять».
30. ГН 3.3.5-8-6.6.1-2002 «Гігієнічна класифікація праці за показниками шкідливості та небезпечності факторів виробничого середовища, важкості та напруженості трудового процесу». Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 27.12.2001 № 528.
31. Міждержавний стандарт ГОСТ 12.0.230-2007 ССБТ. Системи управління охороною праці. Загальні вимоги.
32. ДБН В.2.2-28-2010 «Будинки і споруди адміністративного та побутового призначення».
33. Директива Ради Європейських Співтовариств 89/391/ЕЕС «Про впровадження заходів, що сприяють поліпшенню безпеки й гігієни праці працівників».
34. Конвенція МОП 187 «Про основи, що сприяють безпеці й гігієні праці».
35. Міжнародний стандарт SA8000: 2001 «Соціальна відповідальність». SAI SA8000: 2001 Social Accountability International.
36. Міжнародний стандарт ISO 26000:2010 – «Настанова по соціальній відповідальності». ISO 26000: 2010 (Draft) Guidance on Social Responsibility.
37. Міжнародний стандарт OHSAS 18001:2007 Occupational health and safety management systems – Requirements. Системи менеджменту охорони праці – Вимоги.
38. Міжнародний стандарт OHSAS 18002, Guidelines for the implementation of OHSAS 18001. Настанова по впровадженню OHSAS 18001.
39. НПАОП 0.00-4.03-04 «Положення про Державний реєстр нормативно-правових актів з питань охорони праці». Наказ Держнаглядохоронпраці від 08.06.2004 р. № 151.
40. НПАОП 0.00-4.15-98 «Положення про розробку інструкцій з охорони праці». Наказ Держнаглядохоронпраці від 29.01.1998 р. № 9.
41. НПАОП 0.00-6.03-93 «Порядок опрацювання та затвердження власником нормативних актів про охорону праці, що діють на підприємстві». Наказ Держнаглядохоронпраці від 21.12.1993 р. № 132.
42. НПАОП 0.00-6.13-05 «Порядок організації державного нагляду за охороною праці та гірничого нагляду в системі Держнаглядохоронпраці України». Наказ Держнаглядохоронпраці від 30.03.2004 р. № 92.
43. Рекомендації щодо побудови, впровадження та удосконалення системи управління охороною праці. Затверджено Головою Держгірпромнагляду 07.02.2008.
44. Русаловський А. В. Правові та організаційні питання охорони праці: Навч. посіб. – 4-те вид., допов. і перероб. – К.: Університет «Україна», 2009. – 295 с.
45. Желібо Є. П., Баранова Н. І., Коваленко В.В. Охорона праці в органах державної податкової служби. Навч. посібник для ВНЗ. Ірпінь. - 2002.

46. Ярошевська В.М., Чабан В.Й. Охорона праці в будівельній галузі: Навч. посіб. – Рівне: НУВГП, 2005. – 313с.
47. Ткачук К. Н., Халімовський М. О., Зацарний В. В. та ін. Основи охорони праці: Підручник. 2-ге вид., допов. і перероб. – К.: Основа, 2006. – 444 с.
48. Основи охорони праці: Підручник / За ред. проф. В.В.Березуцького – Х.: Факт, 2005 – 480с
49. Охорона праці в будівництві: Навч. посіб. посібник / за редакцією Коржика Б.М. і Іванова В.М. – Харків: Форт, 2010. – 388 с.
50. Березюк О. В., Лемешев М. С. Охорона праці в галузі радіотехніки: Навч. посіб. – Вінниця: ВНТУ, 2009. – 159 с.
51. Охорона праці користувачів персональних комп'ютерів / Касьянов М.А., Гунченко О.М., Медяник В.О., Михайлова Ю.Ю., Андріанова О.О. Навчальний посібник – Луганськ: Вид-во СХУ ім. В. Даля., 2008. – 124 с.
52. Пожежна безпека залізничних зливно-наливних естакад для нафти та нафтопродуктів (з тиском насичених парів не вище 93,3 кПа / Касьянов М.А., Дудченко В.Г., Басаєв А.М., Бабенко Ю.В., Колібабчук О.О. Навчально-довідковий посібник – Луганськ: Вид-во СХУ ім. В. Даля., 2008. – 200 с.
53. Касьянов М.А., Васильчук М.В., Гунченко О.М., Медяник В.О. Удосконалення системи управління охороною праці на машинобудівних підприємствах. Навч. посібник – Луганськ: Вид-во СХУ ім. В. Даля, 2009. – 222 с.

Інформаційні ресурси

1. <http://www.dnop.kiev.ua> - Офіційний сайт Державного комітету України з промислової безпеки, охорони праці та гірничого нагляду (Держгірпромнагляду).
2. <http://www.mon.gov.ua> - Офіційний сайт Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України.
3. <http://www.mns.gov.ua> - Офіційний сайт Міністерства надзвичайних ситуацій України.
4. <http://www.social.org.ua> - Офіційний сайт Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань України.
5. <http://www.nau.ua> - Інформаційно-пошукова правова система «Нормативні акти України (НАУ)».

Методичне забезпечення

1. Конспект лекцій з дисципліни “Охорона праці в галузі” для студентів, що навчаються за напрямком 275 “Транспортні технології (за видами)” та 273 – “Залізничний транспорт”. Спеціалізація “Інтероперабельність і безпека на залізничному транспорті”, для усіх форм навчання / Укл. С.О. Клюєв – Северодонецьк: вид-во СХУ ім. В. Даля, 2019. – 80 с. Реєстраційний № 7973.
2. Методичні вказівки до виконання практичних занять з дисципліни “Охорона праці в галузі” для здобувачів вищої освіти усіх форм навчання, що навчаються за спеціальністю 273 “Залізничний транспорт”, ОПП “Інтероперабельність і безпека на залізничному транспорті” / Укл. С.О. Клюєв, - Северодонецьк: вид-во СХУ ім. В. Даля, 2020. – 60 с.
3. Методичні вказівки до самостійної роботи з дисципліни “Охорона праці в галузі” для здобувачів вищої освіти усіх форм навчання, що навчаються за спеціальністю 273 “Залізничний транспорт”, ОПП “Інтероперабельність і безпека на залізничному транспорті” / Укл. С.О. Клюєв, – Северодонецьк: вид-во СХУ ім. В. Даля, 2020. – 24 с.

Оцінювання курсу

Інструменти і завдання	Кількість балів
Обговорення	10
Поточне опитування	30
Ітогове завдання	30
Залік	30

Шкала оцінювання здобувачів вищої освіти

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D		
60-63	E	задовільно	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Політика курсу

<i>Плагіат та академічна доброчесність:</i>	Студент може пройти певні онлайн-курси, які пов'язані з темами дисципліни, на онлайн-платформах. При поданні документу про проходження курсу студенту можуть бути перераховані певні теми курсу та нараховані бали за завдання. Під час виконання завдань студент має дотримуватись політики академічної доброчесності. Запозичення мають бути оформлені відповідними посиланнями. Списування є забороненим.
<i>Завдання і заняття:</i>	Всі завдання, передбачені програмою курсу мають бути виконані своєчасно і оцінені в спосіб, зазначений вище. Аудиторні заняття мають відвідуватись регулярно. Пропущені заняття (з будь-яких причин) мають бути відпрацьовані з отриманням відповідної оцінки не пізніше останнього тижня поточного семестру. В разі поважної причини (хвороба, академічна мобільність тощо) терміни можуть бути збільшені за письмовим дозволом декана.
<i>Поведінка в аудиторії:</i>	На заняття студенти вчасно приходять до аудиторії відповідно до діючого розкладу та обов'язково мають дотримуватися вимог техніки безпеки. Під час занять студенти: – не вживають їжу та жувальну гумку; – не залишають аудиторію без дозволу викладача; – не заважають викладачу проводити заняття. Під час контролю знань студенти: – є підготовленими відповідно до вимог даного курсу; – розраховують тільки на власні знання (не шукають інші джерела інформації або «допомоги» інших осіб); – не заважають іншим; – виконують усі вимоги викладачів щодо контролю знань.